

Важливо пам'ятати, що вибір конкретних інструментів та методів залежить від специфіки організації, її розміру, галузі, в якій вона працює, та багатьох інших факторів.

Отже, врахування ризиків при розробці планових показників підприємства є критично важливим аспектом ефективного управління. Управління ризиками допомагає підприємству запобігти можливим проблемам, негативним явищам та додатковим витратам. Для досягнення цієї мети існують шість основних взаємопов'язаних етапів управління ризиками: ідентифікація ризику, аналіз ризику, оцінка ризику, розробка плану дій, зниження впливу ризику, моніторинг та контроль ризиків. Вибір оптимальної стратегії управління ризиками (проактивної чи реактивної) залежить від конкретної ситуації та специфіки підприємства.

Ефективне управління ризиками може призвести до покращення керованості бізнесу, збереження ресурсів, підвищення ефективності, покращення репутації та привабливості для інвесторів. Досягнення цих цілей вимагає використання різних інструментів та методів управління ризиками, з врахуванням специфіки організації.

Врахування ризиків у процесі планування та управління підприємством є важливою складовою успішного функціонування та розвитку підприємства.

Список використаних джерел

1. Сарана Л.А., Білан О.В., Бітюк І.М. Управління ризиками підприємства в сучасних умовах господарювання. *Вісник Національного авіаційного університету*. 2021. Вип. 2(82). URL: http://www.psaе-jrnl.nau.in.ua/journal/2_82_2021_ukr/17.pdf (дата звернення: 3.11.2023).

2. Петрова В.Ф. Методичне забезпечення оцінки ризиків підприємства. *Соціальна економіка*. 2015. №2. URL: <https://periodicals.karazin.ua/socеconom/article/download/4813/4366/> (дата звернення: 3.11.2023).

3. Бугай В.З., Мацюк О.В. Ризик-менеджмент як інструмент підвищення ефективності господарювання. Чернігівський національний університет. 2017. URL: <https://chmmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Bugaj-V.Z.-Matsyuk-O.V.pdf> (дата звернення: 3.11.2023).

4. Якось І.С. Необхідність упровадження комплексної системи управління ризиками на підприємствах реального сектору економіки. *Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України*. 2021. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/10342/st_47_23.pdf?sequence=1 (дата звернення: 4.11.2023).

5. Deloitte. Управління ризиками. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/deloitte-academy/solutions/risk-management.html> (дата звернення: 06.11.2023).

УДК 631.1 (477)

АГРАРНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Крицька А.О., викладач кафедри суспільно гуманітарних наук
e-mail: antoninahanetskaya@gmail.com

Колосова С.О., здобувачка вищої освіти 1 курсу
агробіотехнологічного факультету.
e-mail: Sophia.kol@ukr.net

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Аграрний сектор є важливою галуззю української національної економіки, яка може стати важливим джерелом розвитку та процвітання для України, сприяє зменшенню регіональних відмінностей та забезпечує стабільний економічний розвиток. Сільське

господарство, яке є основою національної економіки, формує засади збереження суверенності держави – продовольчу, економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних сфер національної економіки та формує соціально-економічні основи розвитку сільських територій [1, с. 2-3.].

Історія вивчення агропромисловості налічує тисячоліття. Починаючи з давніх цивілізацій, люди вивчали природні процеси та методи розведення рослин і тварин для їжі й виробництва. На території України розвиток сільськогосподарського виробництва пов'язаний з взаємовідносинами людей в господарському житті, типом знарядь праці та напрямом освоєння довкілля, що привело до появи первісних систем рільництва. Також виникали і розширювалися форми становлення і розвитку тих галузей, які характеризують сільськогосподарське виробництво – скотарство, землеробство, городництво. Вдосконалювалась не тільки технологія вирощування сільськогосподарських культур, розмноження і підвищення продуктивності худоби, а й засоби праці. Людина була змушена піклуватися про переробку сільськогосподарської продукції. [2, с. 25]. З часом з'являлися нові технології, які полегшили процеси вирощування та обробки сільськогосподарської продукції. Сучасна наука агропромисловості поєднує в собі знання з таких галузей, як біологія, хімія, інженерія та інформаційні технології для досягнення більш високої продуктивності та стійкості сільського господарства.

На сьогоднішній день аграрний сектор України має велике значення в економіці країни. Україна відома своєю потужною сільськогосподарською базою, в якій домінують зернові культури, соняшник, цукрові буряки, олійні та бобові культури. Також важливе місце займає тваринництво, зокрема вирощування свиней та худоби. Нині український аграрний сектор характеризується наступними рисами:

1. Лідерство в виробництві зернових: Україна є однією з найбільших світових виробників та експортерів зернових культур, таких як пшениця та кукурудза.

2. Експортна орієнтація: Значна частина виробництва сільськогосподарської продукції, зокрема зерна та соняшникової олії, призначена на експорт, що допомагає забезпечити іноземні валютні надходження.

3. Застарілість інфраструктури: Деякі аспекти сільського господарства потребують модернізації, зокрема інфраструктура для зберігання та транспортування врожаю.

4. Органічне виробництво: Процвітаюча галузь в Україні, проте потребує подальшої уваги та підтримки для розвитку.

Проте зазначимо, що на сучасному етапі агросектор стикається з рядом проблем. Серед них агроном Лупенко Ю. О. виділяє наступні:

- зменшення обсягу валової продукції сільського господарства;
- необхідність диверсифікації ринків збуту продукції;
- звуження фінансової бази розвитку сільськогосподарських підприємств;
- скорочення кількості малих (насамперед, фермерських) господарств. [3, с. 30].

Незважаючи на проблемні питання агросектор має цілий список перспектив :

1. Модернізація та впровадження новітніх технологій: Застосування сучасних методів обробки, автоматизація процесів та використання цифрових технологій може підвищити продуктивність та конкурентоспроможність.

2. Диверсифікація виробництва: Замість концентрації лише на зернових культурах, розвиток вирощування овочів, фруктів та інших культур може створити нові можливості для розвитку сільського господарства.

3. Розвиток екологічної сільськогосподарської продукції: Зростаючий попит на органічні продукти в світі створює можливості для розвитку цього напрямку в Україні.

4. Ефективна управління ресурсами: Посилення контролю за використанням водних ресурсів, землі та енергії може сприяти стабільному й сталому розвитку галузі.

Успішна реалізація цих напрямків може допомогти українському аграрному сектору стати більш конкурентоспроможним на світовому ринку та забезпечити сталий прибуток для країни.

Проте й зараз агросектор має значні досягнення, серед них виділяємо наступні:

1. Виробництво зернових: Україна постійно займає лідируючі позиції у виробництві зернових культур, зокрема пшениці та кукурудзи, і є одним з ключових гравців на світовому ринку.

2. Експорт сільськогосподарської продукції: Україна - великий експортер соняшникової олії, зерна та інших сільськогосподарських продуктів, що забезпечує важливі доходи для країни.

3. Розвиток органічного сільського господарства: Зацікавленість у вирощуванні органічної продукції постійно зростає, що сприяє позиціонуванню України як постачальника екологічно чистої продукції.

4. Модернізація та впровадження новітніх технологій: Впровадження сучасних агротехнологій та методів управління допомагає підвищити продуктивність та якість сільськогосподарської продукції.

Ці досягнення свідчать про потенціал та конкурентоспроможність українського аграрного сектору на світовому ринку.

Серед напрямків інноваційного розвитку аграрного сектору слід визначити такі:

1) створення та впровадження у виробництво високопродуктивних сортів і гібридів сільськогосподарських культур, нових порід тварин і птиці;

2) стимулювання агроекологічної діяльності, зокрема розвитку альтернативного органічного агровиробництва;

3) формування високоосвічених професійних кадрів. [4, с. 13.]

Отже, аграрний сектор України має значний потенціал для розвитку, що підтверджується лідерськими здібностями виробництва та експортом ряду видів сільськогосподарської продукції, а також зацікавленістю у вирощуванні органічних культур та використанні сучасних технологій.

Проте для досягнення повного потенціалу необхідно продовжувати розвивати сектор, зокрема шляхом модернізації, залучення новітніх технологій та стимулювання розвитку органічного виробництва. Також важливо підтримувати урядові програми, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності українського аграрного сектору.

Загалом, український аграрний сектор може відігравати ключову роль у сталому економічному розвитку країни та національній продовольчій безпеці, якщо буде здійснено відповідні заходи та інвестиції у його розвиток.

Список використаних джерел

1. Михайлов А. П. Сучасний стан та перспективи розвитку аграрного сектору економіки України. *Науковий вісник УМО*. Серія : Економіка та управління. 2016. С 19.

2. Комарніцький О. Б. Аграрна історія України: навч.-метод. посіб. для студ. іст. ф-тів. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Видавництво «Рута», 2019. 174 с.

3. Лупенко Ю. О. Розвиток аграрного сектору економіки України: прогнози та перспективи. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Сер. : Економіка. 2015. Вип. 2(2). С. 30-34.

4. Саблук П. Т. Стан і напрями розвитку аграрної реформи. *Економіка АПК*. 2015. № 2. 35, С. 10-17